

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δοχ. 15000, ἑξάμηνι
δοχ. 8000.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀγγλίας, Αἰγύπτου Λίρες 1:10
Ἀμερικῆς καὶ ἄλλων κρατῶν, Δολλάρια 8.
Ἐξάμηνι ἀναλόγως.
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
Ἀποσώπως: Πρὸς τὸ περιοδικὸν «Ἡ ΔΙΑ-
ΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ», διὸς Γ' Σεπτεμ-
βρίου, ἀριθ. 28 — Ἀθῆναις. Τηλεφ. 55 536

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { ΜΑΡΙΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ. ΝΑΤΣΙΟΥ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ
Ἀρχίζει τὴν 1ην Ἰανουαρίου, ἀλλ' αἱ
συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἴουδῃ-
ποτε μηνός.

Παλαιοὶ Τόμοι, ἄρτιοι, τιμῶνται δοχ. 15000 ἄδελτος
καὶ 18000 χοιρόδ. — Ο ΑΓΩΡΑΣΤΗΣ κατὰ φυλ-
λον ἀποκτὰ προνόμια συνδρομητοῦ λαμβάνων
ψευδώνυμον δι' ἑν ἔτος ἐπὶ πληρωμῇ δοχ. 1000

Περίοδος Γ'. — Τόμος 2ος

Ἀθῆναι 25 Μαΐου καὶ 1 Ἰουνίου

Ἔτος 68ον — Ἀριθ. 21—22

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΖΩΩΝ

Ἡ ΓΑΤΟΥΛΑ ΜΟΥ Ἡ ΜΠΙΖΟΥ

Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς πα-
ρουσιάσω τὴ γατούλα μου, τὴ Μπι-
ζού. Κομψή, καθαρὴ, ἀδρὴ καὶ χα-
ριτωμένη. Εἶναι στ' ἀλήθεια ν' ἀπο-
ρεῖ κανεὶς μὲ τίς μετονημέ-
νες κινήσεις της, τ' ἀνάλα-
φρο βάδισμά της καὶ τὸν
αἰθέριο κυματισμὸ τοῦ σώ-
ματός της σὲ κάθε της κί-
νηση.

Κοιτᾶτε τὴν, μόλις ση-
κώθηκε ἀπ' τὰ βελούδινα
μαξιλάρια τοῦ καναπέ καὶ
πάει νὰ πάρει τὸν ἀέρα της
στὴ βεράντα. Περπατεῖ μὲ
τέση νωχέλεια, ποῦ λές κ'
εἶναι καμμιὰ πυργοδέσποι-
να τῶν ἱπποτικῶν χρόνων.

Ὁ «ἀταβισμός», βλέπε-
τε, ἔκαμε καὶ στὴν περὶ-
πτωση αὐτῇ τὸ θάμα τοῦ
γιατὶ μέσα στίς φλέβες τῆς
γατούλας μου — ἅ! ὅλα κι'
ὅλα! — τρέχει τὸ ἀριστο-
κρατικώτερο αἷμα.

Ὁ Ebers, στὸ μυθιστό-
ρημά του ποῦ ἐπιγράφεται
«Ἡ Αἰγυπτία ἡγεμονίς»,
μᾶς λέει πὼς στὴν Αἴγυ-
πτο ἐθεωροῦσαν τὴ γάτα
ὡς τὸ πιδ ἱερὸ ἀνάμεσα στὰ
ζῶα ποῦ λατρεύανε. Ὁ δὲ
Ἡρόδοτος, μαζὺ μ' ἄλλες
πληροφορίες ποῦ μᾶς δίνει
γιά τίς γάτες, τοὺς «αἰ-
λούρους» ὅπως τοὺς ὀνομά-
ζει, μᾶς λέει κι' αὐτὸς γιὰ τοὺς
Αἰγυπτίους πὼς σὲ περίπτωσι πυρ-
καϊᾶς στὰ σπίτια τους, ἐφρόντιζαν
πρῶτ' ἀπ' ὅλα νὰ σώσουν τίς γά-
τες των, τὰ ἱερά των ζῶα. Ἀλοί-
μονο σὲ κεῖνον ποῦ θὰ τολμοῦσε
στὴν Αἴγυπτο νὰ σκοτώσει καμμιὰ

γάτα! Ἡ ποινὴ του θάταν ὁ θάνατος.

Γι' αὐτὸ κι' ἡ γατούλα μου ἡ
Μπιζοῦ τῶχει πάρει ἀπάνω της κι'
εἶναι ὅλο καμᾶρι κι' ἰδέα.

Μὰ νὰ σᾶς πῶ καὶ τὴν ἀλήθεια,
μοῦ φαίνεται, ἄσχετα μὲ τίς παρα-
πάνω ἱστορίες καὶ τὴν ἀριστοκρα-
τικότητα τῆς καταγωγῆς της, πὼς
ἡ γατούλα μου ἡ Μπιζοῦ, ἀξίζει
δ,τι κι' ἂν πῆτε. Διακριτικὴ, δὲν
βροντᾷ ποτὲ τὰ ποδαράκια της,

ὅταν τριγυρίζει μέσα στὸ σπίτι· εὐ-
γενική, δὲν ζητάει ποτέ της τίποτα
τὴν ὥρα τοῦ τραπεζιοῦ· αἰσθηματι-
κή, μᾶς ἀγαπᾷ ὅλους μας ὅπως
τὴν ἀγαπῶμε καὶ τὴν λατρεύουμε
καὶ μεῖς. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα, ἡ γα-
τούλα μου ἡ Μπιζοῦ, εἶναι ἴσως ἡ
πιδ φιλόστοργη μαנוῦλα τοῦ κό-
σμου. Θάπρεπε νὰ τὴ βλέπατε μὲ

πόση λαχτάρα περιποιεῖ-
ται τὰ ψιφινάκια της — κι'
ἔχει συχνὰ τέτοιες φροντί-
δες. — Προσεχτικὴ ὅσο δὲν
μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε,
δὲν τὸ κουνάει ἀπὸ κοντὰ
τους, ὅσο νὰ μεγαλώσουνε.
Γιατὶ ἐδῶ ποῦ τὰ λέμε,
ἀργὰ καὶ ποῦ ἀκούονται
ἔξω στὸν κήπο κάτι ἀγριό-
γατοι, πῶ! πῶ! πῶ! κι' ἡ
γατούλα μου ἡ Μπιζοῦ σὰ
σοφὴ γατούλα ποῦ εἶναι —
ὅλη μέρα πάνω στὰ βιδλία
μου κάθεται — ξέρει ποῖδ
κίνδυνο διατρέχουν τὰ ψι-
φινάκια της ἀπ' τοὺς πα-
λιόγατους τῆς γειτονιάς.
Τὸ... διάβασε ἄλλως τε
καὶ στὸν Ἡρόδοτο, ποῦ λέει
πὼς «ἀρπάζοντες ὑπὸ τῶν
θηλέων καὶ ὑπαιρέζμενοι
τὰ τέκνα κτείνουσι, κτεί-
ναντες μέντοι οὐ πατέον-
ται».

Εἶναι καὶ καθαρὴ ἡ γα-
τούλα μου ἡ Μπιζοῦ. Ὅλη
μέρα λούζεται καὶ ποτὲ δὲν
θα τὴν ἴδῃτε τσαλακωμένη
κι' ἀτημέλητη. Πάντα τῆς
ὥρας, τοῦ κουτιοῦ, εἶναι τὸ
ἀληθινὸ στολίδι τοῦ σπι-
τιοῦ, ποῦ καμμιὰ φορὰ, καθὼς λένε,
— ἐγὼ δὲν τὸ πιστεύω — τὸ ἀγαπᾷ
πιότερο κι' ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του.
Μὰ σὲ κεῖνο ποῦ δὲν τὴ φτάνει
κανεὶς, εἶναι ἡ ὑπομονὴ της. Ὅρες
δλόκληρες κάθεται καὶ παραμονεύει
ὡς ποῦ νὰ ξεμυτίσει ξεγελασμένο τὸ

μικρό ποντικόκι. Κι' έχει μιά τέτοια πονηριά, που τ' αφήνει άνυποτο να ξεμακρύνει πρώτ' από την τρυπούλα του, για να νάναι βέβαιη πιά πως δεν θ' αποτύχει το κυνήγι της. Καημένο ποντικόκι! Τότε είναι που θυμώω στ' αλήθεια με τη γατούλα μου τη Μπιζού. Γιατί το βασανίζει ώρες δλόκληρες ως που να το σκοτώσω — πράγμα που φανερώνει τα θηριώδη της άταβιστικά ένστικτα και τη σκληρή της καρδιά.

Και μιά που άρχισαμε τὰ ψεγάδια, ως πούμε και τούτο: 'Η γατούλα μου ή Μπιζού, όσο χαριτωμένη κι' αν είναι και όμορφη, θέλει λι-

γάκι προσοχή, γιατί έχει κι αυτή τὰ νευράκια της κάποτε, κι' αλλοίμονο σέ κείνον που θά τη νευριάσει. Θά νοιώσει άμέσως τίς άπαλές, λασσιχένιες μπαλίτσες των πελμάτων της, να μεταβάλλονται ξαφνικά σέ κοφτερά μαχαίρια που τρυπούν και ξεσχίζουν.

Με αυτά τὰ νυχάκια της, βλέπεις, άμύεται θαρρετά ενάντια και σάν πιό φοβερό της έχθρό, — τόν 'Αζώρ, καλή ώρα, τὸ σκύλο της γειτονιάς, που τόσο πολύ συγχίζει τη γατούλα μου τη Μπιζού, με την εμφάνισή του και μόνο...

ΔΙΟΝ. Α. ΤΡΟΒΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE

ΠΡΟΑΣ Ο ΝΙΚΙΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΓΙΑΝΝΗ Β. ΙΩΑΝΝΙΔΗ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Τὸν έπιασα σφιχτά απ' τὸ χέρι. — Ποῦ πάς και τί πολύτιμο πράγμα έχεις εκεί για να τὸ κρύβεις έτσι; τὸν ρώτησα με τρόπο έπιτακτικό.

— Μὴν ἀνακατεύεσαι σ' ἐτι δὲν σ' ἐνδιαφέρει αὐθάδῃ χωριάτῃ.

— Δὲν σ' ἀφίνω, ἀν δὲν μοῦ δείξεις αὐτὸ που κρατᾷς, παρίσσιτε!

— 'Αφῆσέ με, ἀλλιῶτικα θά φωνάξω!

— Φώναξε ὅσο θέλεις· τί με νοιάζει;

— Μὲ πονεῖς· βοήθεια, βοήθεια!

— 'Αν σὲ πονῶ, παράτησε τὸ δέμα σου κι' ἀνταπόδωσέ μου τὰ ἴδια!

Εἶσαι πιὸ μεγάλος ἀπὸ μὲν· δὲν ντρέπεσαι νὰ φωνάζεις έτσι, δειλέ;

'Αλλ' ἐκεῖνος, σφίγγοντας πάντα τὸ δέμα στὰ χέρια του, φώναζε ἐλεεινὰ προσπαθώντας έτσι νὰ ὑπερασπιστεῖ τὸν ἐκυτὸ του. Καὶ ξαφνικά ἀκούω μιά πνιγμένη φωνή, ἕνα νιασύρισμα σὲ σπαραχτικό κλάμμα, ποὺ ἔβγαίνει κάτω ἀπὸ τὸ μανδύα του. Δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία! Βρῆκε τὸ γάτο τῆς Γλυκέρας καὶ τὸν πῆγαινε κάπου γιὰ νὰ τὸν κακοποιήσῃ. 'Αμέσως τὸν ρίχνω κατὰ γῆ, τὸν βάζω ἀνάσκελα κάτω ἀπ' τὸ γόνατό μου καὶ τοῦ ἀνοίγω τὸ μανδύα· τότε εἶδα τὴν πραγματικότητα. 'Ενας σάκκος δεμένος μετὸ σκοινί καὶ μέσα ἀπεγνωσμένα κινιόταν τὸ δυστυχισμένο ζῶν. 'Ο κακοποιὸς νεαρὸς κρατοῦσε ἕνα χοντρὸ ρόπαλο. Τοῦ τὸ παίρνω καὶ τὸ ρίχνω μακριὰ· λύνω γρήγορα τὸ σκοινί τοῦ σάκκου... 'Ο Μαλάνιος πηδάει ἔξω νιαουρίζοντας καὶ τρέχει πρὸς τὴ μεριά τοῦ σπιτιοῦ του, ἐνῶ ὁ Μενε-

κράτης βγάζει ἄγριες φωνές πὼς τάχα τὸν σκότωνα...

Εἶναι ἀλήθεια, πὼς πάνω στὸν πρώτο μου θυμὸ, τοῦ κατέχερα δυνατὰ χτυπήματα. 'Αλλὰ γιατί δὲν μοῦ τὰ ἔδινε καὶ κείνος; Σηκώνομαι καὶ τὸν ἀφίνω ἐπὶ τέλους.

— 'Αν θέλεις κι' ἄλλα, εἶμαι στὴ διάθεσή σου, τοῦ λέω σύντομα. Τί τὸν ἤλεψες τὸ γάτο μας;

— Νὰ τὸν πνίξω στὴ θάλασσα, ἀπὸ πρῶτα τὸν τοκίσω στὸ ξύλο, ὅπως θὰ κάνω καὶ σένα, παληοχωριάτῃ! Σὲ μισῶ! Θέλεις νὰ πάρεις τὴ θέση ποὺ ἔχω κοντὰ στὸν Εὐφορίονα. Εἶρω ὅμως τὸν τρίτο νὰ σὲ ξεκαρτώω ἀπὸ κεῖ...

— Τὴ θέση σου! εἶπα περιφρονητικά. Μὲ νομίζεις δούλο σὰν καὶ σένα. Μάθε ποῖσσιτε ἐτι γεννήθηκα ἐλεύθερος, κατάγομαι ἀπὸ γένος ἐλεύθερων κι' ἐτι θὰ προτιμοῦσα νὰ πνιῶ στὴ θάλασσα πρὶν νὰ καταντήσω σὰν καὶ σένα...

— Ναί, ναί, μίλα· καὶ φούσκωνε σὰν τὸν βάρδαχ ποὺ ἤθελε νὰ γίνῃ βῶδι, ἔλεγε. Δίκρια ταπεινότητας καὶ θυμοῦ τὸν πλημμυρίζουν. Νὰ δοῦμε ποῖός θὰ γελάσῃ τελευταῖος!

Καὶ παίρνοντας τὸ σάκκο, τὸν μανδύα καὶ τὸ ρόπαλο, ἔφυγε με βρισιές καὶ ἀφίνοντάς μου ἐκπληκτο μπροστὰ στὴν τίσση τοῦ ἀναντρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Η ΠΟΜΠΗ ΤΩΝ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ

Οἱ ὑπόλοιποι ἐδδωμάδες περάσανε με στενωχώρια. 'Η Γλυκέρα φθειρότανε κάτω ἀπὸ μεγάλο πυρετό. 'Ολα τὰ φαινόμενα δείχνανε πὼς ἡ ὑγεία της δὲν θὰ ξαναρχότανε· ὁ τραχὺς Διόδωρος δὲν ἤθελε πιά νὰ τὴν ἐπι-

σκέφτεται γιατί τὸ θεωροῦσε ἀνώφελο· ἐτσι μᾶς ἐγκατέλειψε στὸ ἔλεος τῶν θεῶν· μᾶς οὕστηρε ἀκόμα νὰ μὴν τὸν ἐνοχλήσουμε παρὰ μονάχα στὰ τελευταία της. Καὶ ἡ σκληρὴ αὐτὴ ἀδ. δικιότητα κράτησε ἀρκετὸν καιρό. Μερνόνχτα δλόκληρα ἡ φωταχὴ 'Αγαρίστη φρόντιζε γιὰ τὴν ἐγγονοῦλα της ἀκούραστα· στὸ τέλος ὅμως εἰ κόποι της δὲν πῆγαν χαμένοι. 'Η φίλῃ μου ἀρχισε νὰ ἀναλαμβάνει· κατάφερε νὰ σηκωθεῖ ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ νὰ περπατήσῃ πάλι ὅπως καὶ πρῶτα ἀνάμεσά μας. 'Αλλὰ εἶχε γίνῃ σικιά... Σιγά, σιγά, ὥστόσο, ἡ ὑγεία της ἔδειχνε πὼς ξαναρχόταν. 'Ετσι ὁ καιρὸς ἐφευγε· ὁ χρόνος προχωροῦσε· μὲ φαίνονταν ὅτι σ' ἔλη μου τὴ ζωὴ εἶχα περάσει στὴν 'Αθήνα. 'Η λύπη ποὺ εἶχα τίς πρῶτες μέρες γιὰ τὸν χωρισμὸ ἀπ' τοὺς δικούς μου, ἔφυγε σιγά, σιγά. Πὼς νὰ παραστήσω τὴ χαρὰ μου τὴν ἡμέρα, ποὺ γυρνώντας ἀπ' τὸ σχολεῖο μετὸν Θεαγένῃ, γνώρισα ἀπὸ μακριὰ τὰ μεγάλα κόκκινα βύζια μετὸν ἀμαξία μας, μπροστὰ στὴν πέρτα τῆς 'Αγαρίστης. Τρέχω πλημμυρισμένος ἀπὸ παλμούς· ρίχνω τὰ πράματά μου σὲ μιὰν ἄκρη κι' ἀγκαλιάζω τὸν πατέρα μου καὶ τὸν παπποῦ μου· φιλῶ τὴν μητέρα μου, τ' ἀδέλφια μου καὶ τὴ μικρὴ ἀδελφούλα μου, ποὺ τὴ σήκωνε στὰ χέρια ἡ παραμύθα μας... Πόσες φωνές, πόση εὐθυμία! 'Η μητέρα μου εὖρσκε ἐτι παραμεγάλωτα! Σὲ μένα δὲ φαίνονταν ὡραιότερη ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ. Εἶχα ἀποχτήσει, λέγανε, ἀθηναϊκοὺς τρόπους· εὐγένεια καὶ χάρη.

Μπαίνουμε στὸ σπίτι. 'Η 'Αγαρίστη καὶ ἡ Γλυκέρα μᾶς δέχονται μ' ἀνοιχτὲς ἀγκαλιές. Καὶ ξαφνικά θυμήθηκα τὸ Θεαγένῃ ποὺ τὸν ἀφησα ἔξω· τρέχω καὶ τὸν βρίσκω ἀκίνητο, μετὸν ἄλιερες σκέψεις στὰ μάτια· θυμήθηκα τὴν ὀρφάνια του κι' ἦταν λυπημένος. Παρ' ὅλο ποὺ δὲν θέλει νὰ μπεῖ, τὸν μπάζω μετὸ ζόρι στὸ σπίτι· τὸν παρουσιάζω στοὺς δικούς μου· ὅλοι τὸν φιλοῦνε με θερμὴν σὰ νάμουν ἐγὼ ὁ ἴδιος. Σχεδὸν δακρύζει. Γιὰ μὰ στιγμὴ μένουμε ὅλοι σιωπηλοί. 'Αλλὰ γρήγορα καθίμαστε γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι μετὸν ἀφθονία τῶν φαγητῶν· κοτόπουλα σπαγγμένα, γλυκίσματα, ξερούς καρπούς, μέλι, κρασί κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα πράγματα· ὅλ' αὐτὰ τὰ εἶχαν φέρῃ μαζί τους οἱ δικοί μου κι' ἐγὼ θαρροῦσα πὼς βρισκόμουν στὸ σπίτι μου. 'Η μητέρα μου ἀκούει με φανερὴ συγκίνηση τὰ ἐγκώμια ποὺ λέει γιὰ μὲνα ἡ 'Αγαρίστη· καὶ

κάθε τόσο χαϊδεύει τὰ μαλλιά τοῦ Θεαγένῃ καὶ λέω πὼς πιά θὰ νομίζει πὼς ἔχει κι' ἄλλο ἕνα παιδί, ἀδερφό μου στὸ σχολεῖο. 'Υστερ' ἀπ' ὅλα αὐτὰ ἀρχίζουν νὰ μοῦ διηγούνται ὅλα ἐκεῖνα ποὺ γινήκανε στὸ χωριὸ μας, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἔφυγα ἀπὸ κεῖ. 'Η 'Ιώ, ἡ ξανθὴ ἀγελάδα μας, γέννησε ἕνα ὡραιότατο μοσχάρκι. 'Ο βουκός μας Λύσανδρος παντρεύτηκε. 'Ο Θεαγῆς, ποὺ ἔφτιαχνε τὰ πνευστὰ ὄργανα πέθανε· τ' ἀμπέλια ἀνθίσανε· ἡ φετεινὴ συγκομιδὴ θὰ εἶναι σπουδαία. 'Ορες δλόκληρες φλυαροῦμε. 'Υστερα ὁ πατέρας μετὸν παπποῦ πηγαίνουν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν Λύση καὶ τὸν 'Ερμολόγη. Τύχανε ἐξαιρετικῆς ὑποδοχῆς. Οἱ πληροφορίες ποὺ τοὺς ἔδωσαν γιὰ μὲνα, ἦταν πολὺ εὐχάριστες. Εἶμαι ἀπρόσεχτος καμμιὰ φορὰ, λέει ὁ Λύσης, ἀλλὰ εἶμαι μαθητὴς τέλειος καὶ μετὸν πολλὰ προτερήματα, προπαντὲς ἐκεῖνο ποὺ τοὺς κάνει ἐντύπωση εἶναι ἡ φιλαλήθειά μου. Παινεύσανε τίς προσόδους μου στίς σωματικὲς μου ἀσκήσεις· ὁ Θεαγένῃς ἦταν σχεδὸν ἐνθουσιασμένος. Οἱ δικοί μου φύγανε εὐχαριστημένοι ἀπ' τὸ σχολεῖο· καθὼς περνάσαμε ἀπ' τὸν κεντρικώτερο δρόμο τῆς 'Αθήνας, συναντήσαμε τὸ Λεωκράτη μετὸν στὴν παντοεινὴ του μεγαλοπρέπεια. Μᾶς σταματᾷ πρῶτος καὶ θέλει νὰ τὸν παρυσάσω στὸς γονεῖς μου. Τὸ κάνω ἀμέσως· ὁ Λεωκράτης τοὺς λέει, πὼς ἀπ' ὅλους τοὺς νεαροὺς φίλους τοῦ υἱοῦ του, προτιμᾷ μὲνα νὰ βλέπει στὴ συναναστροφή του. 'Ο πατέρας μου ξανακούει τὴν πρόσκληση ποὺ ἔκανα τοῦ Εὐφορίονα κι' ὁ Λεωκράτης ὑπόσχεται πὼς θὰ τοῦ δώσῃ ἄδεια νὰ ἔλθῃ στὸ χωριὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ τρύφου.

Νύχτωσε· πρέπει νὰ πλαγιάσουμε. 'Η 'Αγαρίστη κι' ἡ Γλυκέρα προτιμῶν τὸ κρεβάτι τοὺς στὴ μητέρα μου· ἐκεῖνη δὲ θέλει, μὰ στὸ τέλος ἀναγκάζεται νὰ δεχτεῖ γιὰ νὰ μὴν τίς στεναχωρέσει περισσότερο. 'Εγὼ μετὸν παπποῦ καὶ τὸν πατέρα μου βγαίνουμε ἔξω στὸ ὑπαιθρο καὶ πλαγιάζουμε πᾶνω σὲ μιὰ ἀπλὴ ψάθα.

Ζύγωνε πιά τὸ μεσοκαλόκαιρο· δὲν ἦταν μακριὰ ἡ γιορτὴ τῶν Παναθηναίων ποὺ θὰ ἔβγαζε σὲ κίνηση δλόκληρὴ τὴν πόλη καὶ τὰ περίχωρα· γιὰ νὰ παρκαλοῦθῃσαν αὐτὸ τὸ πανηγύρι κατέβηκαν στὴν 'Αθήνα κι' οἱ δικοί μου. Παντοῦ, στὸ σχολεῖο τοῦ Λύση, στὴν παλαίστρα τοῦ 'Ερμολόγη, δὲν μιλοῦσαν γιὰ τίποτε ἄλλο, παρὰ γι' αὐτὴ τὴ γιορτὴ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

'Αγαπητοί μου,

ΛΟΙΠΟΝ ναί, ὑπάρχει καὶ κά τι, ποὺ κανένας πόλεμος, κι' ὁ πῶς καταστρεπτικὸς τοῦ πολιτισμοῦ—τῶν ἀνέσεων, τῶν εὐκαλιῶν, τῶν ἀπολαύσεων, τῆς εὐζωΐας ποὺ δίνουν οἱ ἐφευρέσεις—δὲν μπορεῖ νὰ καταστρέψῃ. Κι' αὐτὸ εἶναι ὁ ἀληθινός, ὁ ψυχικός πολιτισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ δὲν ἔχει καμμιὰ σχέσιν μετὸν ἡλεκτρισμοῦ, τὸ ράδιο, τοὺς σιδηροδρόμους, ταῦτοκίνητο, τὰεροπλάνο, τοὺς τηλεγράφους, τὰ ραδιόφωνα, τὰ τηλέφωνα, τοὺς οὐρανοξύστες καὶ τοὺς ἀνελκυστήρες. 'Ενας ἀνθρωπος, ἕνας λαός, μπορεῖ νὰ μὴν ἔχη τίποτ' ἀπ' αὐτά, κι' ὅμως νὰ εἶναι πολιτισμένος.

Κάποτε σὰς μίλησα γιὰ τὸ θαύμασιό βεβλίο τοῦ σουηδοῦ 'Αξελ Μούντε «Τὸ Βεβλίο τοῦ Σάν-Μικέλε». Λοιπόν, τώραίτερο ἴσως κεφάλαιο αὐτοῦ τοῦ βεβλίου εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον «Λαπωνία». Μιά φορὰ, ὁ γυατρός, ποὺ ζοῦσε χρόνια στὸ Παρίσι, αἰστάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰλλάξῃ λίγο ζωὴ, κι' ἀποφάσισε νὰ πάῃ στὴ μακρινὴ Λαπωνία, ποὺ τὴν ἤξερε ὅμως καὶ τὴν ἀγαποῦσε σὰ «γειτόνισα» τῆς βρεινῆς του πατρίδας. Τί θάβρικε κεῖ; χιόνια, πάγους, καλύβες, ταράνδους, ἀρκούδες. Μὰ κι' ἀνθρώπους. Γιατί οἱ Λάπωνες αὐτοί, ποὺ ντύνονται μετὸν δέματα ταράνδου, εἶναι ἀνθρωποι. 'Ω, μετὸν ἀπόλαυση, συγκίνηση καὶ θαυμασμὸ διαδίδει κανένας τὴν ἐξιστόρηση τῆς σύντομης διαμονῆς τοῦ Μούντε ἀνάμεσα στοὺς καλοῦς, τοὺς ἀπλοῦς, τοὺς ἀγαθοῦς, τοὺς τίμιους αὐτοὺς ἀνθρώπους, ἀντρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ, ποὺ τὸν φιλοξένησαν στίς καλύβες τοὺς μετὸν ἀγάπη, καὶ τὸν συνόδευσαν μετὸν τὴν προθυμία στίς ἐκδρομὲς του, καὶ τοῦ διηγῆθηκαν τῶρες ἱστορίες γιὰ τὸν τόπο τοὺς, τὰ ἔθιμά τοὺς, τίς ἰδέες τοὺς, τίς προλήψεις τοὺς!.. Πόσο ἀπλά, ἀπλοϊκά, σχεδὸν παιδιάτικα ὅλα, μὰ καὶ πόσο ὡραία, ἀνθρώπινα!..

Ὅταν ὁ γυατρός χρειάσθηκε νὰ πάῃ σ' ἕν' ἄλλο μέρος τῆς Λαπωνίας, τοῦ ἔδωσαν γιὰ σύντροφο κι' ἔδωσαν στὸ ταξίδι τὴ μικρὴ κέρη τῆς οἰκογένειας ποὺ τὸν εἶχε φιλοξενήσει, ἕνα κορίτσι· μόλις δεκάξῃ χρονῶν. Τί ἐξαιρετικὸ πλάσμα, ἀν καὶ δὲν φορεῖσε κι' αὐτὸ παρὰ ρούχα ἀπὸ δέμα ταράνδου! 'Ολα τὰ ἤξερε, ὅλα τὰ καταλάβαινε, ὅλα τὰ μάντευε· προσανατολιζόταν μετὸν μεγαλύτερη εὐκολία, καὶ συναγρι-

κίεταν μετὸν σουηδὸ γυατρὸ στὴν ἐντέλεια, ἀν κι' ἐκεῖνος δὲν ἤξερε παρὰ λίγες λαπωνικὲς λέξεις κι' αὐτὴ λίγες σουηδικές. 'Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ περάσουν ἕνα ποτάμι, πῆραν ἕνα ἀδέσποτο μονόξυλο, ποὺ ἦταν στὴν διάθεση τοῦ καθενός. 'Εν' ἄλλο ποτάμι ἀναγκάστηκαν νὰ τὸ περάσουν κολυμπώντας, καὶ χωρὶς τὴ βοήθεια τοῦ κοριτσιοῦ ὁ γυατρός ἴσως θὰ πνιγόταν. 'Η μικρὴ ἦταν δυνατὴ, γενναία, ἀκούραστη καὶ πανέξυπνη. Κι' ὅταν ἀπάντησαν στὸ δρόμο τοὺς τὴ θρυλικὴ «γριά ἄσπρη ἀρκούδα», θὰ πῆγαιναν χαμένοι κι' οἱ δύο, ἀν τὸ κορίτσι δὲν ἤξερε πὼς ἡ ἀρκούδα αὐτὴ δὲν πείραζε ποτὲ γυναῖκες, κι' ἀν δὲν προχωροῦσε θαρρετά, ἀφίνοντας τὸ γυατρὸ πίσω, γιὰ νὰ σηκώσῃ τὰ ρούχα της καὶ νὰ δείξῃ στὴν ἀρκούδα ἕνα ἐσώρουχο—κι' αὐτὸ ἀπὸ δέρμα ταράνδου—ποὺ μόνο οἱ γυναῖκες φοροῦσαν στὴ Λαπωνία...

'Εφτασαν ἐπιτέλους στὸ μέρος ποὺ ἤθελαν κι' ὁ γυατρός φιλοξενήθηκε ἀπὸ ἄλλη οἰκογένεια Λαπώνων. Δὲν ἔχω τόπο νὰ σὰς διηγῇ τὴν περιστατικὰ καὶ νὰ κρίνῃτε γιὰ τὸν «πολιτισμὸ» τῆς. Καὶ θὰ περιορισθῶ μόνο σ' ἕνα. 'Ο γυατρός παρατήρησε πὼς πολλὰ πολύτιμα πράγματα τῆς οἰκογένειας—τὸ νυφιάτικο χρυσοκέντητο φουστάνι τῆς νοικοκυρᾶς, γούνες ἀπὸ ἄσπρη ἀρκούδα κι' ἄλλα—ἦταν σωριασμένα σὲ μιὰ ἀποθήκη, ποὺ δὲν εἶχε ὄχι κλειδί, μὰ οὔτε καν πέρτα. Κι' ὅταν εἶπε στὸ ἀντράγγιο πὼς ἦταν φέδος νὰ τὰ χάσουν, ἐτσι ἀσχημα ποὺ τὰ φύλαγαν, ὁ ἀντρας εἶπε:

— Καὶ ποῖος θὰ τὰ πάρῃ; 'Εδῶ μέσα δὲν μποροῦν νὰ μπουῖν παρ' ἀγρίμια.

—'Ω, μποροῦν νὰ μπουῖν κι' ἀνθρωποι, ἔκαμε ὁ γυατρός.

— Τί ἀνθρωποι; ἀπόρησε ὁ ἀντρας. Εἶναι;

Κι' ἄξαφνα, ἡ γυναῖκα στὸν ἀντρα τῆς:

—'Α! ξέρεις, θὰ λέῃ γιὰ κάτι ἀνθρώπους ποὺ τοὺς λένε... κλέφτες!

'Ε, τέτοιοι δὲν ὑπῆρχαν στὴ Λαπωνία. 'Ὅπως δὲν ὑπῆρχαν καὶ λογίων-λογίων ἄλλοι κακοὶ καὶ κακοποιοί. Κι' αὐτὸς εἶναι ὁ ἀνώτερος, ὁ ἀληθινός πολιτισμὸς, ποὺ ὅπου ὑπάρχει, κανένας πόλεμος δὲν μπορεῖ νὰ τὸν καταστρέψῃ.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΠΑΙΔΩΝ

ΕΝΑΣ ΖΗΤΙΑΝΟΣ

— «Φίλους, δικούς δεν έχω, ποιός είμαι μη ρωτάτε... έρημος πάντα τρέχω στο δρόμο της ζωής. Κανείς δεν με λυπάται, ήλιος με καίει, με δέρνει βροχή, με συνεπαίρνει πνοή θεϊκής όργης.

Γέρος, δυστυχισμένος, άχαρος, λαχταρίζω... κι' όπου βρεθώ είμαι ξένος, με διώχουν σαν έχρδ. Αγάπη δεν γνωρίζω, θρηνώντας αναπνέω κι' άπελπισμένος λέω: στον κόσμο γιατί ζώ;

Μά είναι στιγμές που νοιώθω μέσ στην καρδιά μου πάλι του άθώου παιδιού τον πόθο, πρώτη χαρά κρυφή...

(1946)

και ξεχνώ αγάλη-γάλη πώς είμαι ό νικημένος, πώς γέρνω άκουμπισμένος σ' αυτό Πόνου το ραβδί...

Στο περιβόλι μπαίνω του 'Ονειρου... και ξανοίγω τον κόσμο μαγεμένο, γιατί με ξεπλανά ή φαντασία για λίγο που χρυσή λάμψη ρίχνει και πρόσχαρο μου δείχνει όλα τα θλιβερά.

Είμαι ό Κανέναν... Τώρα τίποτε δεν θυμούνται. Δεν ξέρω σέ ποιά χώρα γεννήθηκα, πού ζώ... και πλιά δεν συλλογιούμαι μήτε πού έχω πεινάσει... και του Θεού την πλάση τώρα την αγαπώ!

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΒΕΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΡΟΒΕΡΤΟΥ Λ. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠ' ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΒΕΤΑΣ Σ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Προχωρούσαν με ζωηρό βήμα άνάμεσα σ'α στενά και σκοτεινά δρομάκια, πηγαίνοντας προς το λιμάνι.

— Πάει κάθε βράδυ από δω; ρώτησε ό Ντίκ σιγά.

— Είναι ή τρίτη νύχτα κατά σειρά, Μάστερ Σέλτον, άπάντησε ό Κάππερ. Και πάντα την ίδια ώρα, και με τους ίδιους ανθρώπους μαζί του, σαν να κρύβει πού πάει.

Ο Σέρ Ντάνιελ και οι άνθρωποι του, είχαν φτάσει τώρα, έξω από την πόλη.

Τό Σίρομπυ ήταν μια άνοιχτή πόλη, και αν οι Λαγκαστριανοί Λόρδοι πού μέινανε μέσα σ' αυτή είχαν οργανώσει μια δυνατή φρουρά στο κέντρο της, όμως ήταν πολύ εύκολο να μπή κανείς ή να βγή από την πόλη, από τα μικρά δρομάκια, ή από τους άγρους.

Τό στενό πού άκολουθούσε ό Σέρ Ντάνιελ σταματούσε άπότομα μπροστά του βρισκόταν ένας γκρεμός. Ο θόρυβος της θάλασσας άκουγότανε καθαρά. Δεν υπήρχανε φρουροί εκεί, ούτε κανένα φως, φώτιζε τ' άγρια.

Ο Ντίκ και οι δυο σύντροφοί του, πλησίασαν πιδ πολύ αλτούς πού παρακολουθούσανε καθώς είχανε φτάσει σέ μέρος πού δεν υπήρχανε πιά σπήττα, είδανε έναν άλλο δαυλό άναμμένο νάρχεται από άλλη διεύθυνση.

— Α! είπε ό Ντίκ. Μυρίζομαι προδοσία.

Στο μεταξύ ό Σέρ Ντάνιελ είχε σταματήσει έριστικά.

Οι φρουροί μπήξαν τους δαυλούς στην άμμο, και κάθισαν χάρω περιμένοντας τους άλλους νάρθουν.

Σέ λίγο φτάσανε αυτοί πού περίμενε ό Σέρ Ντάνιελ. Ήταν τέσσερις άντρες Δυο τοξότες, ένας ύπηρέτης με άναμμένο δαυλό, και στη μέση ένας άρχοντας τυλιγμένος μέσα στο μανδύα του.

— Έσείς είσαστε. Λόρδε μου; φώναξε ό Σέρ Ντάνιελ.

— Εγώ είμαι. Γιατί ποιός άλλος θα ξεκινούσε μ' αυτό το φοβερό κρύο νάρθ ή να σέ συναντήση; Καθένας θα φερότανε την παγωνιά αυτή.

— Λόρδε μου, άπάντησε ό Σέρ Ντάνιελ, ως έχει χάρη ή όμορφη της κοπέλλας, και όχι το πρόσωπο το δικό μου. Ας είναι, ως πηγαίνουμε, γιατί όσο πιδ γρήγορα τελειώσουμε, τόσο πιδ σύντομα θα γυρίσουμε σπίτι μας.

— Μά γιατί την έφερες εδώ, Σέρ Ντάνιελ; ρώτησε ό άλλος άρχοντας. Αν είναι τόσο χαριτωμένη και τόσο όμορφη γιατί δεν την πάντρευες με κανέναν του κύκλου της; Θάταν και για σένα καλλίτερα γιατί δέ θάχες ανάγκη να ξεπαγώνης τώρα και να κινδυνεύης από κανένα έχθρικό βέλος, σέ τέτοια άνώμαλη έποχή, και μέσα σ' αυτά τα σκοτάδια.

— Λόρδε μου, άπάντησε ό Σέρ Ντάνιελ. Τό ζήτημα αυτό ένδιαφέρει μόνον έμένα. Κι' ούτε πρόκειται να δώσω εξηγήσεις πάνω σ' αυτό σέ κανένα. Φτάνει να θέλγης, και τότε

σου δίνω το λόγο μου, πώς θα παντρευτής την Ίωάννα Σέντλεϋ και πώς γρήγορα θα τον ξεφορτωθούμε εκείνον πού ξέρεις, με ένα βέλος άνάμεσα στις πλάτες.

Στο μεταξύ οι δυο άρχοντες προχωρούσαν ζωηρά σ'έν κατήφορο.

Μπροστά πήγαινε ό ύπηρέτης με τον άναμένο δαυλό, κι' ό άγέρας πού φουρούσε σκόρπιζε γύρω καπνύ και άναλαμπές από φλόγες, στη μέση οι δυο άρχοντες, κι' από πίσω τους έρχόντανε οι έξη τοξότες.

Ο Ντίκ τους άκολουθούσε από κοντά. Φυσικά δεν είχε άκούσει τίποτα από αυτά πού είπανε οι δυο άρχοντες μεταξύ τους. Όμως στο πρόσωπο του νεοφερμένου άρχοντα είχε αναγνωρίσει το γέρο Λόρδο Σίρομπυ, ένα κακόφημο άνθρωπο, πού κι' ό ίδιος ό Σέρ Ντάνιελ τον κατηγορούσε όταν μιλούσε γι' αυτόν μπροστά σέ άλλους.

Τώρα είχαν φτάσει στην άμμουδιά. Ο άγέρας μύριζε άρμύρα. Ο θόρυβος της θάλασσας όσο πήγαινε και δυνάμωνε. Εκεί, μέσα σ' ένα μαντρωμένο κήπο βρισκόταν ένα σπιτάκι με δυο πατώματα, το σταύλο του και διάφορα άλλα μικρά δωμάτια.

Ο πρώτος δαυλοφόρος ξεκλείδωσε την πόρτα του κήπου, κι' όταν μπήκαν όλοι ξανακλείδωσε από μέσα.

Ο Ντίκ και οι σύντροφοί του, δεν μπορούσαν πιά να τους άκολουθήσουνε. Αν πηδούσανε τον τοίχο, κινδυνεύανε να πιαστούνε σέ καμμιά παγίδα.

Καθίσανε λοιπόν χάρω άνάμεσα στους θάμνους και περιμένανε. Τό κόκκινο φως κουνιότανε μέσα σ'έν κήπο, εδώ κι' εκεί, και φαινότανε πώς οι άνθρωποι του Σέρ Ντάνιελ περιπολούσανε μέσα σ'έν κήπο.

Μετά είκοσι λεπτά της ώρας, βγήκαν όλοι από τον κήπο, και ό Σέρ Ντάνιελ, με το βρῶνο, ύστερα από ένα ευγενικό χαιρετισμό, πήγαν ό καθένας τό δρόμο του με τους δικούς του ανθρώπους.

Μόλις ό θόρυβος από τα βήματά τους χάθηκε, μέσα σ'έν άγέρα, ό Ντίκ σηκώθηκε πάνω ζωηρά— όσο μπορούσε φυσικά ύστερα από την παγωνιά πού τον είχε κοκκαλιάσει.

— Κάππερ, βγήθα με με την πλάτη σου, είπε.

Προχωρήσανε κι' οι τρεις κοντά σ'έν τοίχο. Ο Κάππερ έσκυψε κι' ό Ντίκ άνεβαίνοντας στην πλάτη του σκαρφάλασε σ'έν τοίχο.

— Άνέβα και σ'ό Γκρίνσχεδ, ψιθύρισε ό Ντίκ, πέσε μπρούμιτα γιά να μη φαίνεσαι, και βγήθα με να

κατεβώ από την άλλη μεριά, χωρίς θόρυβο.

Και λέγοντας πήδησε μέσα σ'έν κήπο.

Ήταν θεοσκότεινα. Τό σπήτι δεν φωτιζότανε. Ο άγέρας σφύριζε άνάμεσα στους μικρούς θάμνους, και τα κύματα ξεσπούσαν στην άμμουδιά. Άλλο τίποτα δεν άκούγότανε.

Ο Ντίκ προχώρησε προσεχτικά άνάμεσα στους θάμνους, ψάχνοντας με τα χέρια. Σέ λίγο κατάλαβε πώς βρισκότανε πάνω σ'ένα χαλικοστρωμένο δρομάκι.

Εδώ στάθηκε κι' έτοίμασε τό τόξο του γιά κάθε ένδεχόμενο. Και ύστερα προχώρησε με περισσότερο κουράγιο. Τό δρομάκι τον έδγαλε ίσα σ'έν σπίτι.

Όλα φαίνόντουσαν σαν έρειπωμένα. Τα παράθυρα ήτανε χαλασμένα και παλητά, οι σταύλοι άνοιχτοί και άδειοι. Ούτε σκνοί ούτε κριθάρι βρισκότανε εκεί. Θά έλεγε κανείς πώς τό μέρος εκείνο ήταν άκατοίκητο. Μά ό Ντίκ είχε λόγους να σκέπτεται διαφορετικά. Έξακολουθούσε να ψάχνει, δοκιμάζοντας όλα τα παράθυρα και μπαίνοντας στις άνοιχτές πόρτες. Στο τέλος έφτασε από τη μεριά της θάλασσας, κι' από εκεί, είδε σ' ένα ψηλό παράθυρο το σπιτιού, να φέγγει ένα μικρό φως.

Πήγε λίγο πιδ πίσω, γιά να μπόρеше να δ'ή καμμιά σκιά πάνω σ'έν τοίχο του φωτισμένου δωματίου. Ξίφνου θυμήθηκε πώς στο σταύλο τό χέρι του έπιασε μια σκιά, κι' έτρεξε γρήγορα γιά να τη φέρη. Η σκιά ήταν μικρή, όμως άνεβαίνοντας μπόρεσε να φτάση με τα χέρια του τό σίδηρο πού παραθυριού. Πιάστηκε άπό αυτό, άνασύρθηκε λίγο προς τό πάνω ως πού κατάφερε να κυττάξη μέσα στο δωμάτιο.

Δυο πρόσωπα βρισκόντουσαν εκεί. Η πρώτη κατάλαβε πώς ήταν ή γυναίκα του Χάτζ, ή άλλη ήταν μια ψηλή, ώρχία, και σοβρη νεαρή λαίδη, μ' ένα μακρύ κεντημένο φέρεμα. Ήταν, άραγε, ή Ίωάννα Σέντλεϋ; ό παληός του σύτροφος στο δάσος; ήτανε ό Τζάκ πού θέλησε μια φορά να τον δείρη με τ'ή ζώνη του; Τραβήχτηκε λίγο προς τα πίσω σαστισμένος.

Δέ φανταζότανε ποτέ πώς ή άγαπημένη του ήταν τόσο άνώτερο πλάσμα, και γιά μία στιγμή αίσθάνθηκε άμφύβλια. Μά δεν το δόθηκε καιρός να σκεφτή. Από κάτω από τ'ή σκιά άκούστηκε ένα «ψίτ» κι' ό Ντίκ κατέδρασε βιαστικά.

— Ποιός είναι; ψιθύρισε.

— Ο Γκρίνσχεδ είμαι, άπάντησε ό άλλος σ'έν ίδιο τόνο.

— Τι θέλεις; ρώτησε ό Ντίκ.

— Τό σπίτι φυλάγεται, Μάστερ Σέλτον, άπάντησε ό Γκρίνσχεδ. Δεν τό φυλάμε μόνο έμείς. Γιατί την ώρα πού μουντα ξαπώνμενος, όπως μου είπες, είδα σκίες να ψάχνουν στο σκοτάδι κι' άκουσα να σφυρίζη ό ένας σ'έν άλλο.

— Μά την άλήθεια, είπε ό Ντίκ, αυτό είναι περίεργο... Δεν ή-

τανε άνθρωποι το Σέρ Ντάνιελ; — Όχι Σέρ, δεν ήτανε από αυτούς, γιατί έγώ τους είδα καλά, πώς φορούσανε ένα άσπρο σήμα στο σκούφο τους, με μαύρες ρίγες.

— Άσπρο σήμα με μαύρες ρίγες; Ξανάπε ό Ντίκ. Είναι κάτι πού δεν τό ξέρω. Δεν είναι από αυτά πού φορῶνε εδώ σ'έν τόπο. Αν είναι έτσι, πάμε να φύγουμε όσο μπορούμε πιδ γρήγορα, Γιατί δεν μπορούμε να άντισταθούμε. (Ακολουθεί)

ΤΟ ΣΚΥΛΙ ΠΟΥ ΕΜΑΘΕ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Θ'.

Με τον ίδιο τρόπο, ό πειναλός Χράπ·Χράπ «διάβασε» απ' όλα τα βιβλία πού του έφεραν, κι' ό παπός έμεινε έκστατικός μπροστά στην τόση... γλωσσολογία του σκύλου του.

— Ε, τώρα φέρτε του και κάτι να φάη, είπε ό πάτερ· Άνθέμιος μετά τη θοισμβειτική «επίδειξη» του μαθητή του.

Ο παπός έπρόσταξε άμέσως να φέρουν μιάν όρεκτικότατη πτήτα, και καθώς ό σκύλος έπλεσε πάνω της κι' άρχισε να την καταβροχθίζει, ό πάτερ· Άνθέμιος, γιά να μην καταλάβη ό παπός την πείνα του, τον πήρε κατά μέρος και το έλεγε: — Είδες, παπά μου, ξεφτέρι πού

έγινε ό Χράπ·Χράπ... Άλήθεια, άδυνάτισε λιγάκι, μά τώρα πού δεν έχει να μελειῶ, θα τρώη μόνο και θα πιχύνη.

— Ε, βέβαια, άποκρίθηκε ό παπός, τό καταλαβαίνω. Δέ μου λές όμως, δάσκαλε, τούρκοια έμαθε;

Τα τούρκοια ήταν ή μόνη γλώσσα πού ήξερε ό παπός· κι' αν έφεραν το σκύλο να διαβάση κανένα τούρκοιο βιβλίο, ό άφαντικός του θα καταλάβαινε πώς έκείνα τα «μυμ» και τα «χρη» κάθε άλλο ήταν παρὰ τούρκοια. Γι' αυτό ό πάτερ· Άνθέμιος το άποκρίθηκε: — Όχι, παπά μου. Μόνο τούρκοια κι' έβραϊκά δεν το έμαθα.

Τούρκοια, γιατί έκρινα πώς δεν ταίριαζε να μάθη τη γλώσσα του Προφήτη ένας σκύλος—ζώο πάντα, πώς τό θέλεις; — κι' έβραϊκά γιατί δεν τό ξέρω ούτε έγώ.

— Σωστά έκρινες, άφροίμ! είπε ό παπός.

Γιά να έκδικηθ'ή τώρα τους Έβραίους, πού είχαν βάλει σέ τέτοιον μπελά τους Ρωμιούς, ό καλόγερος πρόσθεσε: — Έβραϊκά όμως μπορεί και πρέπει να μάθη. Φώναξε τον Άρχιεραβίνο, να το τον παραδώσης.

— Μά λέει πώς δεν ξέρει να μαθαίνει γραμματα τους σκύλους. Γι' αυτό, λέει, μόνο σεις οι Ρωμιοί είσαστε.

— Μην τον άκούς, παπά μου, Ξέρει και παραξέρει, μόνο σέ γελάει. Φώναξε τον, τσίξ του λίγο τα δόντια, και θα ιδής.

— Καλά λές, θα τό κάμω. Και σ'ό, δάσκαλε, πόσα θέλεις γιά τον κόπο σου;

— Πεντάρα, παπά μου! Καλά νασαι μόνο, να σου ζή κι' ό Χράπ·Χράπ, και να γαργάξ; έμάς τους Ρωμιούς. (Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΚΑΠΟΙΟΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Τὸν παλὶν καιρὸς, ζῶσε σὲ μιὰ μεγάλη πολιτεία, ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ θεωροῦσε τὸν ἐαυτὸν του δυστυχισμένο. Κι' ὅμως ἦταν υπέρπλουτος. Εἶχε πύργους, παλάτια, χτήματα, βροσκοτόπια, δάση μὲ ἄφθονο κυνήγι, ἄλογα, ἀμάξια, κι' ὑπόγεια δπου φύλαγε ἀτίφιο χρυσάφι καὶ βρῆλια μὲ παλιὰ κρασιά. Εἶχε ἀκόμα πολλοὺς υπηρέτες ποὺ τοὺς ἐπλήρωνε βρασιλικά, καὶ τὸν ὑπερητοῦσαν μὲ πίστη καὶ ἀφροσύνη.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς λεγόταν Λοξός, καὶ μὲ τὸ βραβυστικό του — τί εἰρωνεία! — Εὐτύχιος.

Ἐνα καλοκαιριὰτικο δειλινό, στὴν ταρατσα τοῦ πύργου του, ὁ Εὐτύχιος συλλογιζόταν τὴ δυστυχία του καὶ μονολογοῦσε :

— Τί ἀνέηται οἱ ἄνθρωποι ποὺ ζηλεύουν τὰ πλούτη μου! Δὲν ξέρουν πὼς ἐγὼ θὰ τὰ δῶ οὐδὲν, καὶ πύργους, καὶ παλάτια, καὶ χτήματα, καὶ χρυσάφι, καὶ κρασιά, ὅλα... καὶ δὲν θὰ κρατοῦσα παρὰ ἕνα σπιτάκι στὴν ἐξοχή, ἂν ἦταν νᾶχω λίγη ἀπὸ τὴν εὐλογημένη τους εὐτυχία!.. Γιατ' εἶμαι μονάχος· δὲν ἔχω οὔτε γυναῖκα, οὔτε παιδιὰ, κανένα! Καὶ ζηλεύω ἐκείνους ποὺ ἔχουν, ἄς εἶναι καὶ πτωχοί.

Ἄν κι' ἐγνώριζε πολλὸν κόπο, σὲ κανένα δὲν μιλοῦσε ποτὲ ὅπως μὲ τὸν ἐαυτὸν του, γιατί· ἤξερε πὼς οἱ φίλοι του ἦταν κόλακες καὶ πάντα θὰ συμφωνοῦσαν μαζί του καὶ θὰ τὸν ἐπιδροκίμαζαν. Ἔτσι, μονάχος, στὴν ταρατσα τοῦ ψηλοῦ πύργου, ἔβλεπε μόνο οἱ ἄνεμοι μπουρούσαν νὰ τὸν ἀκούει, πῆρε τὴ συνήθεια νὰ μονολογῇ, νὰ σκέπτεται μεγάλφωνα.

Ἀξάφνα, καθὼς μιλοῦσε, εἶδε μπροστά του ἕναν ἄνθρωπα, ποὺ λὲς καὶ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό. Δὲν ἦταν μεγαλύτερος ἀπὸ μιὰ γάτα· εἶχε ὅμως διάφανα φτερά γιὰ νὰ πετάει, κι' ἐμοιάζαν μὲ τὸ διαμάντι καὶ μὲ τῆστρα, ποὺ ἐτήμαινε βέβαια πὼς ἡ λάμψη τους δὲν προερχόταν ἀπὸ τὸ γήινο φῶς. Ἔτσι ἀκτινοβολοῦσε κι' ὁ ἄνθρωπος.

— Εὐτύχιε Λοξέ! φώναξε, πλησιάζοντας τὸν πυργοδεσπότη· ὁ ἄνεμος μοῦ φέρνει κάθε βράδυ τὰ παρὰ σου. Κατοικῶ σ' ἐν' ἀστέρι, κι' ὅταν ἀκόμα περνοῦν σύννεφα, ἡ φωνή σου φτάνει ὡς ταῦτά μου. Σὲ λυπᾶμαι καὶ, ἐπειδὴ μπορῶ νὰ σὲ ἀνακουφίσω, κατέβηκα ἀπὸψε στὴν

ταρατσα σου, νὰ σοῦ μιλήσω... Κοίταξε αὐτὸ τὸ πετράδι. Θὰ σοῦ τὸ χαρίσω. Εἶναι μοναδικὸ σ' ὅλο τὸ σύμπαν. Μὴν τὸ δανείσης ποτέ, μὴν τὸ ἀφήσεις οὔτε στιγμὴ ἀφύτου θὰ τὸ ἀποκτήσης. Εἶναι πετράδι μαγικό, ποὺ τὸ βρήκα στὸ ἀστέρι μου. Κι' ἔχει τὴ δύναμη νὰ μεταμορφώ- νη ὅ,τι ἀγγίζει, εἴτε πρόσωπο εἴτε πράγμα, κατὰ τὴν ἐπιθυμία ἐκείνου ποὺ τὸ ἔχει.

Ὁ Εὐτύχιος, κατάπληκτος, ἔσκυψε στὸν φτερωτὸ ἄνθρωπα καὶ κοίταξε μὲ περιέργεια τὸ πετράδι ποὺ τοῦ ἔδειχνε. Εἶχε κανονικὸ σχῆμα αὐγοῦ, ἦταν μικρὸ σὰ φασόλι, καὶ δὲν ἔλαμπε καθόλου, θαμπό, σκοτεινό.

— Ἔτσι ποὺ τὸ βλέπεις, δὲν θὰ σοῦ φαίνεται τίποτα ἐκτακτό, εἶπε ὁ ἄνθρωπος. Κοίταξε ὅμως πὼς γί-

«Εἶδε μπροστά του ἕναν ἄνθρωπα ποὺ λὲς καὶ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό».

νεται μόλις τὸ τρίψω μὲ τὰ δάχτυλά μου, κι' ἄμα θελήσω νὰ μοῦ γίνῃ κάτι ποὺ ἐπιθυμῶ...

Καὶ μιλώντας, ὁ ἄνθρωπος ἔτριψε ἐλαφρὰ μὲ τὰ δάχτυλάκια του τὸ θαμπό πετράδι, ποὺ ἀμέσως ἔγινε διαμάντι καθαρό κι' ἔλαμψε μὲ τὰ ὠραιότερα χρώματα τοῦ κόσμου.

— Πές μου τώρα, ποῖά εἶναι ἡ κυριώτερή σου ἐπιθυμία;

— Εἶμαι ἕνας δυστυχισμένος ἄνθρωπος, ἀποκρίθηκε ὁ Εὐτύχιος. Δὲν ξέρω οὔτ' ἐγὼ καλὰ-καλὰ τί θέλω, νομίζω ὅμως πὼς ἡ κυριώτερή ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ ποικιλήσω εὐλογέ- νεια, ὥστε, ὅταν ξανάρθω ἐδῶ, νὰ μὴ μὲ βρῇς μονάχο, ἀλλὰ συντροφευμένο ἀπὸ γυναῖκα καὶ παιδιὰ, ποὺ νὰ μ' ἀγαποῦν καὶ νὰ τῆγαπῶ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΡ. Σ.

ΑΠΟ ΣΤΟΜΑ ΣΕ ΣΤΟΜΑ

ΣΑΝ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Μιὰ Μωραίτισσα, ποὺ εἶχε γεννηθῇ λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπανόστα- σι τοῦ 1821, ὅσο ἦταν μικρὴ ξε- τρελλαίνονταν γιὰ παραμυθία.

Μὲ τὸ νὰ ἀκούη πὼς οἱ παραμυ- θένιοι Βασιλιάδες φοροῦσαν χρυσὴ κορώνα στὸ κεφάλι, πὼς εἶχαν ροῦ- χα, ὑποδήματα καὶ ὅπλα χρυσά, καὶ πὼς κρατοῦσαν χρυσὴ βούλα, κι' ἀκόμη πὼς μ' ἕνα λόγο τους κρε- μοῦσαν καὶ ξεκρεμοῦσαν ἀνθρώ- πους, (ἀπὸ τοῦτο καὶ ὁ λόγος «Βα- σιλικὴ διαταγή καὶ τὰ σκυλιὰ δε- μένα»)· γιὰ ὅλα αὐτὰ, τοὺς φαντα- ζόταν πὼς ἦταν λίγο πιὸ κάτω ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ πολὺ πάρα πάνω ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἔτσι τῆς ἐγεννήθη ἡ ἐπιθυμία νὰ μπο- ροῦσε νὰ ἰδῇ Βασιλιά.

Ὁ πόθος τῆς αὐτὸς ἐπραγ- ματοποιήθη ἔπειτα ἀπὸ χρόνια, ποὺ παντρεύτηκε μ' ἕναν Ἀρ- γεῖτη καὶ κατοίκησε στὸ Ἀρ- γος.

Τότε πάνω-κάτω ἄρχισε καὶ τὶς περιουσίες του σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα ὁ πρῶτος Βασιλιάς Ὁδῶνας, γιὰ νὰ γνωρίσῃ τὶς πολιτείες καὶ τὰ χωριά.

Σὰν ἐμαθεύτηκε πὼς θὰ πῆ- γαινε καὶ στὸ Ἀργος, ἡ Μω- ραίτισσα πέταξε ἀπὸ τὴ χαρὰ τῆς, γιατί θάβλεπε ἐπὶ τέλους ἀπὸ κοντὰ ἕνα Βασιλιά.

Ὅταν οἱ κάτοικοι ἄρχισαν νὰ σπρίζουν ἀπ' ἔξω τὰ σπιτία τους, καὶ ὁ Δῆμος ἔστησε ἀψί- δες ἀπὸ δάφνες καὶ μυρσίνες, ἡ Μωραίτισσα ἐσιγύρισε κι' αὐ- τὴ τὸ σπῖτι της καὶ τὸ ἀσπίρσε μέσῃ κι' ἔξω, ποὺ ἐφάνταζε κα- λύτερα ἀπὸ ὅλα τὰ γειτονικά.

Τὴν ὥρα τῆς ὑποδοχῆς, πρῶτῃ καὶ καλύτερῃ βρέθηκε στὸ πιὸ κεν- τρικό μέρος ἀπ' ὅπου θὰ περνοῦσε ὁ Βασιλιάς.

Καθὼς τὸν εἶδε κοβάλλῃ στὸ ἄ- λογο, ὠμορφο καὶ καλοφορεμένο νὰ χαιρετᾷ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸν κόσμο ποὺ τὸν ζητωκραύγαζε, ῥώ- τησε τὸ διπλανό της : «αὐτὸς εἶναι ὁ Βασιλιάς;» καὶ ὅταν ἀκουσε τὸ ναί, ἔχασε κάθε ἰδέα ποὺ εἶχε σχη- ματίσει γιὰ τοὺς Βασιλιάδες, σταυ- ροκοπήθηκε κι' ἀκούστηκε νὰ λέη :

— «Ἐλα, Χριστέ καὶ Παναγιά! κι' ὁ Βασιλιάς σὰν ἄνθρωπος εἶ- ναι!»

ΠΑΝ. ΔΗΜ. ΣΕΡ.

Πὼς θὰ περάσετε πρὸς εὐχάριστα τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι ἀπλούστατο : Θὰ προμηθευθῇτε ὅσους περισσότερους μπορείτε παλαιούς

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"

καὶ θὰ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχὴ ὅπου θὰ πάτε, — ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μένετε, — γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κι' ἕνας μόνον Τόμος τῆς Β' Περιόδου ἀρκεῖ μὲ τὶς 400 του σελίδες, μὲ τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορήματά του καὶ μὲ τὰ τόσα ἄλλα ποὺ περιέχει. Ἄν πάρετε μάλιστα ἀπὸ τὸ 1929 καὶ ὅσους, ποὺ ἔχουν 600 σελίδες καὶ 8 μυθιστορήματα, τί ἄλλο θέλετε;

Κατάλογος δημοσιεύθηκε στὸ φύλλο 18-20 τοῦ 1945. Συμβουλευθῇτε τον καὶ κάμετε ἐγκαιρῶς τὴν προμήθειά σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

Τιμῶνται Ἄδetoι : Δρ. 15 χιλιάδες καὶ Χρυσόδετοι : Δρ. 18 χιλιάδες ἑκαστος

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΣΥΝΘΕΣΙΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ 1945-46

Ὁ Διαγωνισμὸς αὐτὸς προκηρύχθηκε πέρου γιὰ τὶς Ἀσκήσεις τοῦ 1945. Ἐ- πειδὴ ὅμως δὲν ἔαβα ἀρκετὲς Συλλο- γές, παρατάθηκε καὶ γιὰ ἕνα μέρος τοῦ 1946. Ἔτσι οἱ Συλλογές ποὺ ἔχω ὑπ' ὄψει μου, ἄλλες εἶναι περυνέες καὶ σχεδὸν ἐξαντλημένες, ἄλλες στάλθηκαν τελευταῖα — ἡ προθεσμία ἔληγε τὸν Ἀπρίλιο — καὶ φυσικά, ἀπ' αὐτὲς δὲν δημοσιεύθηκαν ἀκόμα πολλὲς Ἀσκήσεις.

Ἀλλὰ οὔτε τὸ ποσόν, οὔτε τὸ ποῖόν, ἐκείνων ποὺ δημοσιεύθηκαν ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ 1945 ὡς σήμερα, δὲν θὰ ἐξη- γούσαν, γιὰ σὰς, τὴ θέσιν ποὺ δίνω στοὺς διαγωνιζομένους. Τὸ ποσόν, εἶπα γιὰ ποῖο λόγο θὰ σὰς γελοῖσε. Ὅσο γιὰ τὸ ποῖόν, θάπρεπε νὰ ἔξερετε ποιὲς Ἀσκήσεις τοῦ καθενὸς δημοσιεύθηκαν χωρὶς διορθώματα, ἡ μὲ λίγα, καὶ ποιὲς, γιὰ νὰ γίνων δημοσιεύσιμες, χρειάστη- κε νὰ διορθωθοῦν πολὺ (πρὸ πάντων οἱ ἔμμετροι). Αὐτὸ τὸ ξέρω μόνο ἐγὼ, καὶ μόνο ἐγὼ εἶμαι σὲ θέση νὰ δώσω στὸν καθέναν τὸ βραβεῖο ἢ τὸν ἔπαινο ποὺ τοῦ ἀξίζει.

Προσθέτω καὶ τοῦτο : Ἐπειδὴ τὰρ- χεῖα μου κήνηαν καὶ δὲν ἔξερα — οὔτε μπορῶ νὰ θυμῶμαι — τί καὶ τί βρα- βεῖα πῆραν τοὺς σὲ παλαιότερους Δια- γωνισμοὺς Ἀσκήσεων οἱ σήμερα δια- γωνιζόμενοι, δὲν θέτω κανένα «Ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ», σὲ κανένα βραβεῖο, παρὰ τοὺς θεωρῶ ὅλους, παλαιούς καὶ νέους, σὰ νὰ διαγωνίζονται γιὰ πρῶτῃ φορὰ.

Στὸ ἐρχόμενο, θὰ προκηρυχθῇ νέος Διαγωνισμὸς γιὰ τὶς Πνευματικὲς Ἀ- σκήσεις 1946-47.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΣΙΣ (ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω, καθὼς καὶ οἱ μὲ ὁλοκλήσαντες ἡλικίαν εἰς τὴν τετραδέκην τῶν).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Γκάλικ [20 Ἐτήμν].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Ἀητὸς τῆς Ἡπείρου [18 Ε] — Γκλόρια [18 Ε]

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Βολιωτόπου- λο [16 Ε]. — Νεφέλη [15 Ε]. — Σέρε Νικ [14 Ε]

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [12 Ε] εἰς ἑκα- στόν : Ἐύλοιν Ἀπελέκτων, Ἀτίθαστος, Ἀττικὸς Οὐρανός, Ἀδμητος, Κόντε-Ρε- πανάκης, Νικηφόρος.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10 Ε] εἰς ἑκα- στόν : Γελασιὸς Δογοτέχνης, Γελασιὸς Ἀντιπλοῖος, Ἀμερικανόπουλο, Γιάν- νης Γιαννάκης, Ἀδὸν Κιχώτης.

ΜΙΚΡΗ ΤΑΣΙΣ (ἀπὸ 14 ἐτῶν καὶ κάτω).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Κορινθιακὸ Ἀκρογιάλι [18 Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Ἀτρεὺς [17 Ε] — Χρυσάνθεμον [16 Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ : Ἰναχος [15 Ε]. — Μαῦρο Βέλος [14 Ε]. — Δεινὸν [14 Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [12 Ε] εἰς ἑκα- στόν : Ταλαίπρω Μακεδονία, Ἰκαρος, Ἐξερυντῆς τῶν Ἀστρων, Θρίσμβος τοῦ Δικαίου, Μακεδονομάχος, Σκαλι- στήρι.

Υ Γ. — Ὁ Γκάλικ καὶ τὸ Κορινθια- κὸ Ἀκρογιάλι δικαιούνται νὰ στείλουν πρὸς δημοσίευσιν τὴ φωτογραφία τους (δωρεάν) καὶ νὰ πάρουν ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου εἶδη ἀξίας Δρ. 4000 ἑκαστος (καὶ ἂν θέλουν μεγαλυτέρας ἀξίας, νὰ πλη- ρώσουν τὸ ὑπόλοιπον). Ὅμοιως, οἱ λα- βόντες Β' Βραβεῖον δικαιούνται εἰς εἶδη ἀξίας Δρ. 3000, καὶ οἱ λαβόντες Γ' Βραβεῖον εἰς εἶδη ἀξίας Δρ. 2000.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"

Ἀθήναι, ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 28 τὴν 7 Ἰουνίου 1946

ΣΤΟ σημερινὸ φυλλάδιον, ἡ συνηθι- σμένη κατὰ τοὺς παλαιότερους μερικὰ ἀσυνήθιστα. Μὴν ἀνησυχεῖτε : εἶναι ἀπὸ λόγους τεχνικοὺς. Γιατὶ ἄλλαξα τυπογραφεῖο καὶ ξαναγύρισα στὸ παλιὸ μου τοῦ κ. Σεργιάδη (κι' αὐτὸ ἀπὸ λό- γους τεχνικοὺς). Ἔτσι θὰ ἐξηγήσετε καὶ τὶς ἀλλαγὰς τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων σὲ τίτλους, ὑπογραφὰς κτλ. καὶ γενικά τὴν ἀλλαγὴν τοῦ ρυθμοῦ.

Στὸ σημερινὸ φυλλάδιον δημοσιεύον- ται καὶ οἱ τελευταῖες λύσεις τῶν Ἀσκή- σεων τοῦ 1945. Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο θά- ρχησι ἡ δημοσίευσιν τῶν λύσεων τῶν Ἀσκήσεων τοῦ 1946. Ἀς τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψει τους ὅσοι θὰ λάβουν μέρος στὸν 301ο Διαγωνισμὸν : οἱ λύσεις τοῦ πρώτου φυλλαδίου (ἀριθ. 1-4, Ἰανουάριος) θὰ εἶναι δεκτικὲς μόνο ὡς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἐρχομένου. Ἡ δημοσίευσιν τῶν λύσεων θὰ ἐξακολουθήσῃ κανονικά.

Τρία χαριτωμένα βιβλιαράκια γιὰ μι- κρὰ παιδιὰ ἐτύπωσεν αὐτὸν τὸν καιρὸ ἡ δ. Λίνα Ἡλ. Βλάχου, δηλ. ἡ πολὺ γνω- στὴ κι' ἀγαπητὴ μας Ροζελάντια. Οἱ τίτλοι τους εἶναι : «Στῶν παραμυθιῶν τῆς χώρας», «Ὁ Πούφ κι' ἡ συντροφιά του» καὶ «Περιπέτειες στὸ δάσος». Διασκευὲς ἀπὸ ἀγγλικά καὶ γαλλικά πρότυπα, εἶναι τυπωμένα κομψότατα καὶ στολίζονται ἀπὸ ὡραῖες εἰκόνες. Τὰ βρίσκете σ' ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ σὰς τὰ συστήνω γιὰ τὰ μικρὰ σας ἀ- δελφία.

Ἐξοχο, Ἀμαρυλλίς, τὸ ἥπσοπαμα αὐτὸ ἀπὸ τὸ μυθιστόρημα τοῦ ἀμερικα- νοῦ συγγραφέα, ποὺ εἶχε τὴν καλωσύ- νη νὰ μεταφράσῃ καὶ νὰ δακτυλογρα- φήσῃ γιὰ μένα. Κι' ἐγὼ, ἄμα τὸ ὄρχι- σα, δὲν τᾶφησα πρὶν φτάσω στὸ τέλος, ἂν κι' εἶχα μαντέψει πὼς ὁ γιατρός θὰ κατάφερνε νὰ ζωντανέψῃ τὸ φαινομενι- κὰ νεκρογέννητο παιδί. Ἔτσι καταλοβί- νω καὶ τὴ δική σου ἀνυπομονησία ὡς νὰ διορθώσῃς ὅλο τὸ βιβλίον. Ἀ, τί χα- ρά, τί ἀπόλυση μᾶς δίνουν οἱ καλοὶ συγγραφεῖς! Ἀλλὰ τί ὠραία κι' ἡ με- τὰφρασή σου!..

Ἀγριοπούλου, αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο, καθὼς θὰ εἶδες, σοῦ διάλεξα καὶ σοῦ ἐνέκρινα. Τὸ πρῶτό σου γράμμα μοῦ δείχνει πὼς θὰ εἶσαι μιὰ ἀπὸ τὶς κα- λύτερες Διαπλάσοπούλες, ἀφοῦ μὲ διά- βουζες καὶ πρὶν γίνῃς συνδρομητριά — τί ὠραῖο δῶρο σοῦ ἔκαμε ὁ μπαμπὰς στὴ γιορτὴ σου! — κι' ἀφοῦ σὲ μένα ἀποδι- δεῖς τὴν εὐδοκίμησίν σου σὺς ἐκθέσεις τοῦ σχολείου. Σ' εὐχαριστῶ ποὺ θὰ μὲ διαδώσῃς στὴν τάξιν σου — ἐσπάρθωκα, ἔ; — κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς συχνὰ καὶ πολλὰ, γιὰ νὰ σὲ γνωρίζω ὁλοένα καλύτερα.

Ἡ Νίκη, ποὺ αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο τῆς ἐνέκρινα, μοῦ γράφει : «Γιὰ πρώτη φορὰ σοῦ γράφω, ἀλλὰ νὰ ξέρῃς πὼς εἶναι 26 ὁλόκληρα χρόνια, ἀπὸ τὸ 1919, ποὺ σκορπίζεις τὴ χαρὰ στὸ σπῖτι μας. Πρῶτα σὺς ἀδελφές μου, τώρα σὲ μένα. Μαζὶ μὲ τὸ ἀλφάβητο, ἄρχισα νὰ συλ- λαβίζω καὶ σένα. Γι' αὐτὸ μοῦ εἶσαι ἀσφαλιστὴ καὶ σ' ἀγαπῶ σὰ μητέρα. Κάνουμε πολλὰς θυσιὰς γιὰ νὰ μὴ σὲ στερηθοῦμε...». Μὰ κι' ἐγὼ, παιδί μου, κάνω πολλὰς θυσιὰς γιὰ νὰ μὴ σὲ στε- ρηθῶ, ἐξακολουθώντας τὴν ἐκδόσιν μου καὶ στοὺς πιὸ δύσκολους καιροὺς, χωρὶς νὰ σκεπάζω πάντα τὰ ἔξοδά μου. Γρά- φε μου. Περιμένω καὶ τὰ κομμάτια σου γιὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας.

Τὰ ἴδια σχεδόν, ἀλλὰ πιὸ εὐλωττα- γιατί· εἶναι καὶ πιὸ μεγάλος — μοῦ γρά- φει κι' ἕνας ἄλλος νέος μου φίλος μὲ τὸ ψευδώνυμο Ταλαίπρω Μακεδονία. Ἀπ' τὰ μικρὰ του χρόνια διάβυς τό- μους μου. Στὴν ἀρχή, τὰ Παιδικὰ Πνεύ- ματα, ὕστερα τὰ νηπιακὰ τῆς Κυρά- Μάρθας, ὡς ποὺ, σιγά-σιγά, δὲν ἄφινε τίποτα ποὺ νὰ μὴ τὸ διαβάσῃ. Ὁ παπ- πὸς του, παλιὸς μου συνδρομητῆς, τοῦ ἔλεγε : «Φαντάσου τὰ λόγια μᾶς μητέ- ρας γρημμένα σὲ βιβλίον. Αὐτὸ εἶναι ἡ Διάπλασις». Ἔτσι ὁ ἔργονος ἔμαθε νὰ μὲ θεωρῇ καὶ νὰ μάγαλᾷ σὰ μητέρα. Τώρα γίνεται καὶ κατὰ τύπους παιδί μου, Διαπλάσοπούλο. Τί χαρὰ μου! Ἐλ- πίζω μάλιστα πὼς ἡ Ταλαίπρω Μα- κεδονία, ἂν καὶ λείπει πὼς δὲν ἔχει και- ρό, θὰ βροῖσῃ λίγο γιὰ νὰ μοῦ γράψῃ, ἂν ὄχι συχνά, τουλάχιστο κάπου-κάπου..

Ἔχεις δικίον νάπορῃς, Γελασιὸ Δογο- τέχνη, σκεφθῇς ὅμως πὼς, ἀφοῦ εἶχα- σα, κατὰ τὰ Δεκεμβριανά, τὸ μεγάλο κι' εὐρύχωρο γραφεῖο μου μὲ ὅ,τι εἶχα μέσα — χαρτιά, βιβλία, προκαταθῆκη ἀπὸ ὅλη, κλισὲ κτλ. — κι' ἀφοῦ τὸ διευ- θυντὴς ἀναγκάσθηκε νὰ κατοικήσῃ μα- κρὰ ἀπὸ τοὺς ἐκδότες, μοῦ εἶναι δύσ- κολα δλᾶ : Καὶ ἡ ἐξέυρεση ὅλης καὶ εἰκόνας, κι' ἡ συγκέντρωση, κι' ἡ ἐπικοινωνία, κι' ἡ συνεννόηση αὐτὲς εἶναι ὁ κυριώτερος λόγος ποὺ ἀργοπο- ρῶ, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι... Πάντως, ἐλπίζω νὰ λείψουν. Καὶ σὺ, σὰν ἀφο- σιωμένους μου φίλους, θὰ περιμένῃς μα- ζὶ μου τοὺς καλύτερους καιροὺς...

Πήγασε, μεγάλη ή χαρά μου που σε ξαναβρήκα και με ξαναβρήκες! Σου απάντησα ιδιαίτερος για τη συνδρομή και την αποστολή του φύλλου. Έδω θά σου πω μόνο πόσο με συγκίνησε το γράμμα σου με τις αναμνήσεις της καλής διαπλασιακής εποχής στη Θεσσαλονίκη, όπου «ή τεράστια εργασία του αγαπητού μας Φαίδρου Μπαρλά με γνώρισε ος χιλιάδες παιδιά, μέσω των δέκα περίπου Συλλόγων που ιδρύθηκαν και δούλεψαν εκεί δυο χρόνια, από το 1942 ως το 1944». Έ, ά, ελπίσουμε πως ή καλή διαπλασιακή εποχή θά ξαναγυρίσει και στη Θεσσαλονίκη. Και σ' ευχαριστώ που θά κάμης ό,τι μπορείς για τη διάδοσή μου.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Δικαίωμα εγκρίσεως: δια συνδρομητάς ή αδελφία των, δοχ. 500. Δι' άγραφαστάς άπο κίωντας με τώ ψευδώνυμον δικαιώματα συνδρομητού δοχ. 1000.

Νέα Ψευδώνυμα: Αιέν 'Αριστεύειν, ά. (ΚΜ) 'Εθνικόν 'Ιδεώδες, ά. (ΒΒ). Σίρ Ραπ, ά. (ΜΚ). Νικηταράς, ά. (;) Θ. Κολοκοτρώνης, ά. (!) Κ. Κρηνίτης, ά.

Η Διάπλασις άσπάζεται τούς φίλους της: **Κ. εὐδίκον** (άπό τόν Φεβρουάριο που έλαβα τ'όρωτο σου γράμμα, σου στέλνω τώ φυλλάδιο άλλα ως σήμερα δέν έχω εἰδήσεις σου' περιμένω) **Τριπολιτοστάκι** (εδιάβασα μ' ένδιαφέρον τήν περιγραφή της 'Ανάστασης όπως έγινε στη Μυτιλήνη' ναί, ήταν τυπογραφικό λάθος, βλέπεις πώς παντού άλλοι σε λέω «Τριπολιτοστάκι») **Μαρικούλαν Χιωτέλλη** (έλαβα και τώ δεύτερο γράμμα όταν οι τόμοι είχαν σταλεί και τώρα, με τήν ίδια άνυπομονησία περιμένω κι' έχω τις έντυπώσεις της μητέρας που θά τούς ξαναδιαβάσω, και της κόρης που θά τούς διαβάσω για πρώτη φορά) **Συριανόν** (άπάντησα και χωριστά) ήταν δυνατό να μη σε θυμώμαι; τώ 'Υδραϊόπουλο όμως δέν ξέρω που βρίσκεται τώρα) **Ξανθόν 'Ιαπότην** (θώ τώ διαβάσω και θά σου πω, γιατί δέν ήλθε άκόμη ή σειρά του' δέν έχει να κάνει που είναι πρώτο' και τά πρώτα, καμιά φορά, είναι καλά) **Αιέν 'Αριστεύειν** (υπό, καθώς θά είδες, σου ένεχρίνα) **Πρασινομάτα** (τό έλαβα, θά τώ διαβάσω' όχι, ό Διαγωνισμός Πνευματικών 'Ασκήσεων δέν έχει καμιά σχέση με τή Σ. Συνεργασίας' μπορείτε δηλαδή να στέλνης κομμάτια για τή Σελίδα, χωρίς να στέλνης και Λύσεις ή 'Ασκήσεις).

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τού 3ου Διαγωνισμού λύσεων. Δι' λύσεις τού φυλλαδίου τούτου δεκται έφ' όσον δέν θά έχουν δημοσιευθή.

112. Δεξιόγραφος

Τώ πρώτο μου πολύ γλυκό —Μόνο τώ γράμμα νάλλαχθώ τώ τελευταίω μου, ειρηνικό [αίω— Τώ στόχου τώ ξανθό ψηλώνει' Και τ' όλο τραγικό δηλώνει' 'Ηρωα μύθων, βασιλόπουλο άρχαιο.

113. Στοιχειόγραφος

Ωραία Τέχνη, ευγενική, Της κόβω τώ κεφάλι, Και βρίσκω κάποιο ελάττωμα Που τ'όχουν βέβαια κι' άλλοι, 'Αλλά πρό πάντων μερικοί 'Από τούς «μύστες» της, κακοί Κι' άνάξιοι, που φαντάζονται Πώς είναι υπεργεγάλοι! 'Ιναχος

114. Μεταγραμματισμός

'Επιπλο παίρνεις σχολικό, Τού αλλάξεις μόνο τάχικό, Και τού μυαλού βλέπεις τή... θήκη, Που όταν είναι άδεια — φρίκη!

Γκάβρια

115. Αίνιγμα

Πατήρ της 'Εκκλησίας τώ όρσενικό μου Πόλις της 'Ελβετίας τώ θηλυκό μου, Και βασιλιά 'χει πάντα τώ ουδέτερό μου.

'Αντς της 'Ηπείρου

116. Διπλή Κλίμαξ

A—A—A
A—A—A
A—A—A
A—A—A
A—A—A
A—A—A
A—A—A
A—A—A

Κάθε παύλα άντιπροσωπεύει έν γράμμα. Κάθε μεσαίον Α είναι τελικόν της προς τάριστες λέξεως και άρχικόν της προς τά δεξιά. Αί λέξεις κατά ζεύγη έκ των άνω: Προθέσεις και επίρρημα' άγώνισμα και είδος άμάξης' αντίστασις εις επίθεσιν και μεγάλη θεά' βαλκανική πρωτεύουσα και χώρα της 'Ασίας' χώρα της 'Ελλάδος και δημώδες όνομα Ιστορικού ποταμού' μυθικόν ζώνον και μεσαιωνική έπιστήμη' μυθολογική λίμνη και άγία μάρτυς σπουδαία έπιστήμη και καλή πάντοτε έλπις.

Κορινθιακό 'Ακρογιάλι

117. Κρυπτογραφικόν

123456 = 'Επνίγη εις τώ Αιγαίον.
231456 = Και καλός και κακός.
3613 = Και μεγάλη και Μικρά.
43256 = Και άχρηστον και χρήσιμον.
54256 = Και άληθής και ψευδής.
63456 = Ποταμός.

Κορινθιακό 'Ακρογιάλι

118. 'Αριθμητική δια λέξεων

Βασιλεύς της Σπάρτης — Μάνης = Αυτοκράτορ τού Βυζαντίου + (Βασιλεύς των Θηβών — μέλος τού σώματος =) 'Ορος της Κρήτης + (έξωτικόν ζώνον — καλλιευγημένη έκτίσις =) Μετοχή. 'Αθροισμα ύπολοίπων: Πόλις της Πελοποννήσου.

Γκάβρια

119. Ποικίλη 'Ακροστιχίς

Τώ πρώτον γράμμα της πρώτης των κάτωθι ζητούμενων λέξεων, τώ δεύτερον της δεύτερας, τώ τρίτον της τρίτης και ούτω καθ'εξής, αποτελούν ευρωπαϊκήν πρωτεύουσιν.

1, Πόλις της 'Αραβίας' 2, 'Υπερβorea ευρωπαϊκή χώρα' 3, Βασιλεύς των 'Αθηνών' 4, 'Αρχαίος ποιητής' 5, 'Αρχαίος φιλόσοφος' 6, Φυτόν άνεμπυτικόν' 7, Μετεωρολογικόν.

Γκάβρια

120. 'Ελλειπασύμφωνον

ι α ι ω — ω
(Ρητόν άρχ. σοφού)
'Αντς της 'Ηπείρου

121. Γρίφος

M M T άλλο
M Θ άλλο
'Ιναχος

('Εκλεκται 'Ασκήσεις από βραβευθείσας Συλλογάς, δύο έξ έκαστης).

Τυπογραφείον ΣΕΡΓΙΑΔΗ, Γερανίου 9, 'Αθήνας

ΛΥΣΕΙΣ

των Πνευματικών 'Ασκήσεων τού φύλλου 20-21 (1945).

188. 'Ηράκλειον ('Ηρα, Κλειώ, ν).— 189. Μυσία (μῦ, σῖ, α).— 190. Φόνος-δ-νος.— 191. 'Οθων-χθών.— 192. Φ Α Λ Α Ρ Ι Σ 193. ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ Α Μ Α Λ Ι Α (Πάτρις, 'Ομηρος, Α Ρ Ο Σ Τάφρος, Σάμος, ά- Α Λ Ο Η στήρ, ράπτης, ήταρ). Ρ Ι Σ — 194-198. Διά τού Ι Α Χ: χήρος, μαχητής, Σ δχι, Κάλας, 'Αχαιός.— 199-203 Χρι- στός-'Αξιός-στρουθίον-'Αιρεύς-'Αργος, — 204. ΡΟΛΟΣ (Κύρος, σπΟρά, Πάλος, άΠΟψε, άλΣος). — 205. Δέκα μέτρα κι' ένα κόβει.— 206. Οὐδέν κρυπτόν μένει (ουδ' έν κρι πτ'— ονιμέ νῦ).

['Εδω τελειώνει ή δημοσίευσις των Λύσεων τού 1915 'Από τώ προσεχές αρχίζει ή δημοσίευσις των Λύσεων τού 1916]

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Δέν δημοσιεύεται 'Αγγελία υπερβαίνουσα τούς δεκαπέντε στίχους και μόνον μία τού καθενός ει; κάθε φυλλάδιον. —'Εως δέκα τώ πολύ λέξεις με άπλά στοιχεία δοχ. 500 Πέραν των δέκα λέξεων, 30 δοχ. ή λέξεις με άπλά 50 δοχ. με παχέα και 80 δοχ. με κεφαλαία. 'Ο χωριστός στίχος δοχ. 200.

[Β — 56]

ΒΡΑΒΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΜΑΣ

Τόμος «Οικογενειακής Ζωής» — Νήσος με τόν Θραυρό, τώ Σιγέβανον (συγγραφέας τού «Μαύρου Βόλου»)— Στριγγλα— 'Ανοξιάτικα νερά— Κατάσκοπος— Μάρτις των Τροπικών και 2 τείχη τού «'Ηλλους» — Τέσσαυρα τείχη τού «Σήρα».

Σας υπαθυμίζομεν. Συμμετοχή Δωρεάν. Διεύθυνσις: Νικ. 'Αρτινόν, Φιλίππου 'Ιωάννου 55 Βόλον. Πρεθεσμία δήμνος.

'Ιπποτικοί Νέοι

[Β — 57]

Ο πρώην σύλλογος **Λύτης** μετονομάζεται εις διαπλασιακόν 'Αστέρα. Νέον διευητηκόν συμβούλιον: Πρόεδρος Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, 'Αντιπρόεδρος Γίνας Βούγας, Γεν Γραμματεής Μίχης Ζίζας, Ταμίας Φαντάρος τού 41, 'Αποκαλύψιων και διαγωνισμών Νικηταράς, Διοικησέσεων και Εσπαθώματος Γέρος τού Μωριά. Μέλη Κ. Κρηνίτης και Σίρ-Ράπ. Ζητούν άντιπρόσωποι και μέλη.

[Β — 58]

Αλληλογραφώ με όλους τούς λογοτέχνας τού μικρού μας κύκλου. 'Ας με ελποποιήσουν με άγγελλια. Περιμένω δ πάντοτε ΓΕΛΑΣΤΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

[Β — 59]

Φυτρώνοντας στο εύθυμο περιβάλλον της διαπλάσεως σδς χαίρετώ όλους εις και ανταλλάσσω Μικρά Μυστικά. Στείλτε Διεύθσεις: 'Ιουλιζ Φωκά, Λεωφόρος Νέκης 49 δια

Φιντανάκι

[Β — 60]

Μπούμ! 'Η δεύτερη άτομική βόμβα: Πανταχού Παρών = Βομβογάληνης, Μίχη Ζίζα, Φαντάρος τού 41, δάχομαι. Ηρωταίνω σ' όλα τά διαπλασάπουλα, πλην της Τσοούχτρας, τού Πανταχού Παρών και της Μιμάδας ομμάχων με τώ

Τελλόδ Ναυτάκι